

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. BENDRA INFORMACIJA

Gyvybės draudimo UAB „Bonum Publicum“ (toliau „Įmonė“) buvo įregistruota 2000 m. rugpjūčio 31 d. Įmonės kodas yra 110081788. Draudimo veiklos licenciją Įmonė gavo 2000 m. rugpjūčio 17 d. Draudimo veiklos licencijos numeris yra 0013. Pagrindinė Įmonės buveinė yra Vilniuje, A. Goštauto g. 40, Lietuvoje. 2009 m. rugsėjo 30 d. Įmonė filialų, dukterinių ir asocijuotų įmonių neturėjo.

Įmonė teikia gyvybės draudimo paslaugas ir vykdo šių draudimo grupių veiklą:

Gyvybės draudimo šakai priskiriamos draudimo grupės:

1. Gyvybės draudimo grupė, kiek nenumatyta kitose gyvybės šakai priskiriamose grupėse;
2. Gyvybės draudimo, susijusio su investiciniais fondais (kai investavimo rizika tenka draudėjui) grupė.

Ne gyvybės draudimo šakai priskiriamos grupės:

1. Draudimo nuo nelaimingų atsitikimų grupė;
2. Draudimo ligos atvejui grupė.

Per 2009 metų 3 ketvirčius pasirašyta 12.613.172 Lt draudimo įmokų, tame tarpe 12.578.094 Lt gyvybės draudimo įmokų bei 35.078 Lt ne gyvybės draudimo įmokų. Gyvybės draudimo pasirašytos įmokos, lyginant su 2008 metų 3 ketvirčiais, sumažėjo 10 proc. Lietuvos gyvybės draudimo rinka, lyginant aštuonių mėnesių duomenis, sumažėjo 13.4 proc.

2009 m. rugsėjo 30 d. Įmonėje dirbo 36 darbuotojai (2008 m. rugsėjo 30 d.: 38)

2. APSKAITOS POLITIKA

Finansinės atskaitomybės parengimo pagrindas

Pateikta finansinė atskaitomybė parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos Draudimo priežiūros komisijos nutarimu Nr. N-7 „Dėl Draudimo Įmonių finansinės atskaitomybės“, Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Verslo apskaitos standartais (VAS) ir kitais teisės aktais. Finansinė atskaitomybė yra parengta remiantis įsigijimo vertės principu, išskyrus tam tikrą finansinį turtą ir investicinį turtą, kurie yra apskaitomi tikrąja verte.

Pateikta finansinė atskaitomybė yra parengta nacionaline Lietuvos valiuta – litais (Lt).

Toliau apibūdinti svarbiausi apskaitos principai.

Užsienio valiuta

Operacijos užsienio valiuta yra konvertuojamos į litus, oficialiu tą dieną Lietuvos banko nustatytu kursu, kuris apytiksliai lygus rinkos kursui. Piniginis turtas ir įsipareigojimai, įskaitant ir neįvykdytus įsipareigojimus pirkti ar parduoti užsienio valiutą užsienio valiutos apskaitimo (spot) sandorius, jei tokių yra, yra konvertuojami į litus balanso sudarymo dieną. Keitimo kurso skirtumai dėl operacijų užsienio valiutomis apmokėjimo įtraukiami į pelno (nuostolių) ataskaitą tuo metu, kai jie atsiranda. Pelnas ir nuostolis dėl valiutos kurso pasikeitimo, konvertuojant piniginį turtą ar įsipareigojimus į litus, įtraukiamas į pelno (nuostolių) ataskaitą.

Birželio 30 d. balanso sudarymui buvo naudoti šie valiutų kursai:

2009 09 30	2008 09 30
1 USD = 2.3601 Lt	1 USD = 2,3974 Lt
1 EUR = 3.4528 Lt	1 EUR = 3.4528 Lt
100 JPY = 2,6255 Lt	100 JPY = 2,2551 Lt
1 LVL = 4,8823 Lt	1 LVL = 4.8742 Lt

Ilgalaikis nematerialus turtas

Ilgalaikis nematerialusis turtas apskaitomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą amortizaciją ir vertės sumažėjimo nuostolius. Amortizacija yra skaičiuojama taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) amortizacijos skaičiavimo metodą per įvertintą naudingą turto naudojimo laiką, kuris programinei įrangai yra 3 metai.

Ilgalaikio nematerialiojo turto vertės sumažėjimo, turto nurašymo nuostoliai bei amortizacijos sąnaudos priskiriamos Įmonės administracinėms sąnaudoms.

Ilgalaikis materialusis turtas

Ilgalaikis materialusis turtas tai turtas, kurį Įmonė valdo ir kontroliuoja, iš kurio tikisi gauti ekonominės naudos būsimaisiais laikotarpiais, kuris bus naudojamas ilgiau nei vienerius metus Įmonės paslaugų teikimui ar administraciniam tikslams (ne investicijoms), kurio įsigijimo savikainą galima patikimai nustatyti ir kuri yra ne mažesnė nei 500 litų.

Ilgalaikis materialusis turtas yra apskaitomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius. Nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio po ilgalaikio materialiojo turto įvedimo į

eksploataciją ir yra skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) nusidėvėjimo skaičiavimo metodą per įvertintą naudingą turto naudojimo laiką, kuris pagrindinėms ilgalaikio materialiojo turto grupėms yra toks:

Ilgalaikio materialiojo turto grupės	Naudingo tarnavimo laikas (metais)
Transporto priemonės	6
Kompiuterinė technika ir ryšių priemonės	3
Biuro įranga	3 - 6

Kiekvienų metų pabaigoje Įmonė peržiūri ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką, likutinę vertę ir nusidėvėjimo metodą ir įvertinimo pakeitimo įtaką, jei tokia yra, pripažįsta perspektyviai.

Remonto išlaidos, susijusios su jau atiduotu į eksploataciją ilgalaikiu materialiuoju turtu, pridedamos prie apskaitinės ilgalaikio materialiojo turto vertės, jei jos pailgina turto naudingo tarnavimo laikotarpį ar pagerina jo naudingąsias savybes. Visos kitos patirtos remonto išlaidos pripažįstamos sąnaudomis pelno (nuostolių) ataskaitoje tuo metu, kai jos yra patiriamos.

Nuomojamo ir/ar pagal panaudos sutartis naudojamo turto remonto, kuris prailgina nuomojamo turto naudingo tarnavimo laikotarpį ar pagerina naudingąsias savybes, išlaidos yra priskiriamos turtui ir yra pripažįstamos sąnaudomis per likusį nuomos laikotarpį.

Pelnas ar nuostolis, susidarantis dėl ilgalaikio turto pardavimo apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp pardavimo pajamų ir turto likutinės vertės. Gautas pelnas ar patirtas nuostolis iš ilgalaikio turto perleidimo yra pripažįstamas tų metų pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Ilgalaikio materialiojo turto vertės sumažėjimo, turto nurašymo nuostoliai bei nusidėvėjimo sąnaudos priskiriamos Įmonės administracinėms sąnaudoms.

Investicinis turtas

Investicinis turtas yra nekilnojamas turtas laikomas uždirbti nuomos pajamas ir/arba pelną iš turto vertės padidėjimo ir yra apskaitomas tikrąja verte, jo nusidėvėjimas neskaičiuojamas. Investicinio turto tikroji vertė tikslinama kiekvieną kartą, sudarant finansinę atskaitomybę, jos pasikeitimą pelno (nuostolių) ataskaitoje pripažįstant pelnu ar nuostoliu.

Investicinio turto, finansinėje atskaitomybėje parodyto tikrąja verte, remonto išlaidos pripažįstamos laikotarpio, kuriuo jos buvo patirtos, sąnaudomis.

Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertės sumažėjimas

Kiekvieną finansinės atskaitomybės sudarymo dieną Įmonė peržiūri likutinę ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertę, kad nustatytų, ar yra kokių nors požymių, kad šio turto vertė sumažėjo. Jei tokių požymių yra, Įmonė įvertina šio turto atsiperkamąją vertę tam, kad būtų galima įvertinti vertės sumažėjimą (jei toks yra). Kai neįmanoma įvertinti turto atsiperkamosios vertės, Įmonė paskaičiuoja pajamas generuojančios turto grupės, kuriai šis turtas priklauso, atsiperkamąją vertę.

Atsiperkamoji vertė yra didesnė iš grynosios galimo pardavimo kainos, atėmus pardavimo sąnaudas, ir naudojimo vertės. Įvertinant naudojimo vertę, tikėtini ateities pinigų srautai yra diskontuojami iki dabartinės vertės naudojant ikimokestinę diskonto normą įvertintą pagal dabartines rinkos sąlygas egzistuojančią pinigų laiko vertę bei su turtu susijusią riziką.

Jei turto (ar pajamas generuojančios turto grupės) įvertinta atsiperkamoji vertė yra mažesnė nei šio turto apskaitinė vertė, apskaitinė turto vertė sumažinama iki atsiperkamosios šio turto (ar pajamas generuojančios turto grupės) vertės. Nuostolis dėl vertės sumažėjimo pripažįstamas iš karto, nebent šis turtas anksčiau buvo perkainotas. Tuo atveju, nuostolis dėl vertės sumažėjimo yra apskaitomas kaip perkainojimo rezervo sumažėjimas.

Jei po nuostolio dėl vertės sumažėjimo pripažinimo turto vertė padidėja, tai apskaitinė turto (pajamas generuojančios turto grupės) vertė padidinama iki naujai paskaičiuotos turto atsiperkamosios vertės, bet taip, kad padidėjimas neviršytų apskaitinės šio turto (pajamas generuojančios turto grupės) vertės, jei nuostolis dėl vertės sumažėjimo ankstesniais metais nebūtų buvęs pripažintas. Turto vertės sumažėjimo atstatymas pripažįstamas pajamomis iš karto, nebent šis turtas anksčiau buvo perkainotas. Tuo atveju, vertės sumažėjimo atstatymas yra apskaitomas kaip perkainojimo rezervo padidėjimas.

Finansiniai instrumentai

Įmonė pripažįsta finansinį turtą ir finansinius įsipareigojimus balanse tada, kai Įmonė tampa finansinės priemonės sutarties šalimi.

Finansinių instrumentų tikroji vertė

Tikroji vertė atspindi finansinių instrumentų vertę, už kurią turtas gali būti realizuotas ar įsipareigojimai gali būti padengti. Tais atvejais, kai, vadovybės nuomone, finansinio turto ir įsipareigojimų tikroji vertė žymiai skiriasi nuo jų apskaitinės vertės, tikroji tokio finansinio turto ir įsipareigojimų vertė yra atskleidžiama atskirai šios finansinės atskaitomybės aiškinamajame rašte.

Finansinis turtas

a) Finansinis turtas, laikomas iki išpirkimo termino ir turimas pardavimui

Fiksuoto pasibaigimo termino skolos vertybiniai popieriai, kuriuos vadovybė turėjo tikslą ir galimybes išlaikyti iki išpirkimo termino, bei terminuoti indėliai buvo priskirti laikomam iki išpirkimo termino turtui. Skolos vertybiniai popieriai bei terminuoti indėliai, kuriuos vadovybė ruošiasi laikyti neapibrėžtą laikotarpį, tačiau kurie gali būti parduoti esant poreikiui palaikyti likvidumą, keičiantis palūkanų normai, užsienio valiutų keitimo kursui ar kainai, yra klasifikuojami kaip turimas pardavimui turtas. Vadovybė nustato atitinkamą grupavimą vertybinių popierių įsigijimo metu.

Investicijos apskaitoje yra pripažįstamos sandorio dieną ir pirmiausiai apskaitomos įsigijimo savikaina. Vėlesniais ataskaitiniais laikotarpiais skolos vertybiniai popieriai bei terminuoti indėliai, kuriuos įmonė ketina ir turi galimybę laikyti iki išpirkimo termino, yra apskaitomi amortizuota savikaina, apskaičiuota, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą, atėmus bet kokią pripažintą vertės sumažėjimo nuostolį, kuris atspindi neatgaunamas sumas. Metinė gautų nuolaidų ar vertės perviršio įsigyjant vertybinius popierius, laikomus iki išpirkimo termino, amortizacija yra kaupiama su kitomis investicijų pajamomis (sąnaudomis) per visą investicijų terminą tokiu būdu, jog pripažįstamos pajamos (sąnaudomis) yra pastovios ir tolygios per visą investicijų laikotarpį.

Investicijos, kurios nėra klasifikuojamos kaip laikomos iki išpirkimo, yra priskiriamos prie turimų pardavimui ir vėlesniais laikotarpiais apskaitomos tikrąja verte. Visas realizuotas ir nerealizuotas pelnas ar nuostolis iš investicijų, laikomų pardavimui, atvaizduojamas pelno (nuostoliu) ataskaitoje.

Investicinės veiklos sąnaudoms priskiriamas komisinis atlyginimas už įsigytus ir parduotus vertybinius popierius bei mokesčiai už vertybinių popierių (toliau VP) saugojimą ir investicijų valdymą.

b) Gautinos sumos

Gautinos sumos yra apskaitomos amortizuota savikaina, atėmus vertės sumažėjimo nuostolius. Gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostoliai yra pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje tada, kai yra objektyvių veiksnių, kad šio turto vertė yra sumažėjusi.

c) Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai - pinigai įmonės kasoje ir bankų sąskaitose. Pinigų ekvivalentai – trumpalaikės (iki trijų mėnesių) likvidžios investicijos, kurios gali būti greitai iškeičiamos į žinomas pinigų sumas ir kurių vertės pasikeitimo rizika yra nereikšminga.

d) Suteiktos paskolos

Balanse suteiktos paskolos yra pateikiamos amortizuota savikaina, atėmus vertės sumažėjimo nuostolius. Suteiktų paskolų vertės sumažėjimo nuostoliai yra pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje tada, kai yra objektyvių veiksnių, kad šio turto vertė yra sumažėjusi.

d) Efektyvios palūkanų normos metodas

Efektyvios palūkanų normos metodas – tai finansinio turto amortizuotos savikainos skaičiavimo ir palūkanų pajamų paskirstymo per atitinkamą laikotarpį metodas. Efektyvi palūkanų norma – tai palūkanų norma, kuri tiksliai diskontuoja įvertintus ateities pinigų srautus per numatytą finansinio turto laikotarpį arba per atitinkamą trumpesnį laikotarpį.

e) Finansinio turto vertės sumažėjimas

Kiekvieną finansinės atskaitomybės sudarymo datą įmonė įvertina finansinį turtą, kad nustatytų, ar yra kokių nors požymių, kad šio turto vertė sumažėjo. Finansinio turto vertė sumažėja tada, kai yra objektyvių veiksnių, kaip vieno ar kelių įvykių, įvykusių po finansinio turto pirminio pripažinimo, pasekmė, kurie turėjo įtakos finansinio turto įvertintiems ateities pinigų srautams. Finansinio turto, apskaitomo amortizuota savikaina, vertės sumažėjimo nuostolių suma yra skirtumas tarp finansinio turto apskaitinės vertės ir įvertintų ateities pinigų srautų dabartinės vertės, apskaičiuotos naudojant efektyvią palūkanų normą, apskaičiuotą pirminio pripažinimo metu.

Viso finansinio turto apskaitinė vertė yra tiesiogiai sumažinama įvertintais vertės sumažėjimo nuostoliais, išskyrus gautinas sumas, kurių apskaitinė vertė yra sumažinama per atidėjimų sąskaitą. Kai gautina suma yra neatgaunama, ši gautina suma yra nurašoma per atidėjimų sąskaitą. Atidėjimų sąskaita yra mažinama anksčiau nurašytų sumų atgavimais po balanso datos. Atidėjimų apskaitinės vertės pasikeitimai yra pripažįstami pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Jei po balanso sudarymo datos įvertintų vertės sumažėjimo nuostolių suma sumažėja ir šis sumažėjimas gali būti objektyviai susietas su įvykiais, kurie įvyko po įvertintų vertės sumažėjimo nuostolių pripažinimo, tuomet šie anksčiau pripažinti įvertinti vertės sumažėjimo nuostoliai yra atstatomi per pelno (nuostolių) ataskaitą, bet taip, kad įvertintų vertės sumažėjimo nuostolių atstatymo dieną investicijų apskaitinės vertės neviršytų amortizuotos savikainos, jei nuostolis dėl vertės sumažėjimo ankstesniais laikotarpiais nebūtų buvęs pripažintas.

Finansiniai įsipareigojimai

a) Trumpalaikės mokėtinos sumos

Trumpalaikės mokėtinos sumos yra apskaitomos įsigijimo savikaina.

Nuomos apskaita

Nuoma yra pripažįstama išperkamąja, kai pagal nuomos sąlygas perduodama iš esmės visa rizika ir nauda, susijusi su turto nuosavybe. Veiklos nuoma – tai į išperkamosios nuomos sąvoką neįeinanti nuoma.

a) Įmonė kaip nuomotojas

Pajamos pagal veiklos nuomos sutartis yra pripažįstamos tiesiogiai proporcingu metodu per visą nuomos laikotarpį.

b) Įmonė kaip nuomininkas

Veiklos nuomos mokėjimai yra pripažįstami sąnaudomis pelno (nuostolių) ataskaitoje tiesiogiai proporcingu metodu per visą nuomos laikotarpį. Nauda, gauta ar gautina kaip paskata sudaryti veiklos nuomos sutartį, yra paskirstoma tiesiogiai proporcingu metodu per visą nuomos laikotarpį.

Akcinis kapitalas ir rezervai

Akcinis kapitalas ir rezervai yra apskaitomi nominalia verte.

Techniniai atidėjiniai

Techniniai atidėjiniai yra skaičiuojami remiantis Lietuvos Respublikos Draudimo priežiūros komisijos reikalavimais ir yra paremti prielaidomis ir apytiksliais įvertinimais, kurių tikslumas yra nustatomas remiantis įsigijimo ir dabartinės vertės stebėjimais bei prognozės ateičiai metodika, kuri atsižvelgia į tendencijų raidą ir kuri gali būti koreguojama pasikeitus aplinkybėms.

a) Perkeltų įmokų techninis atidėjiny

Perkeltų įmokų techninį atidėjinį sudaro ta pasirašytų įmokų dalis, kuri turi būti priskirta draudimo įmonės pajamoms ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais. Perkeltų įmokų techninis atidėjiny apskaičiuojamas proporcingai paskirstant pasirašytą draudimo įmoką draudimo rizikos galiojimo laikotarpiui. Perkeltų įmokų techninis atidėjiny apskaičiuojamas kiekvienai draudimo sutarčiai atskirai. Perkeltų įmokų techninio atidėjinio dalis, tenkanti perduotam perdraudimui, apskaičiuojama remiantis tais pačiais metodais kaip bendra suma.

b) Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny

Numatomų išmokėjimų techninį atidėjinį sudaro apskaitos laikotarpio pabaigoje atidėtos sumos, skirtos numatomiems išmokėjimams. Atidėjiny apima numatomas išmokas dėl įvykusių ir praneštų įvykių, numatomas išmokas dėl įvykusių, bet dar nepraneštų įvykių, numatomas žalų sureguliuojimo sąnaudas, skirtas aukščiau išvardintiems įvykiams sureguliuoti.

Numatomų išmokėjimų techninio atidėjinio apskaičiavimo pagrindas yra kiekvieno pranešto įvykio individualus įvertinimas pagal visą turimą informaciją šio atidėjinio sudarymo momentui.

Numatomų išmokėjimų techninio atidėjinio dalis, skirta numatomoms draudimo išmokoms pagal įvykusias, bet dar nepraneštas žalas, skaičiuojama pagal atskiras draudimo rūšis statistiniais Bornhuetter - Ferguson, „Chain-ladder“, nuostolingumo metodais.

Perdraudikų dalis numatomų išmokėjimų techniniame atidėjinyje apskaičiuojama atsižvelgiant į perdraudimo sutarčių sąlygas.

c) Gyvybės draudimo matematinis (žalos padengimo) techninis atidėjiny

Žalos padengimo techninis atidėjiny apskaičiuojamas pagal atsargų perspektyvinį aktuariinį vertinimą kiekvienai galiojančiai draudimo sutarčiai atskirai. Žalos padengimo techninį atidėjinį sudaro aktuariškai diskontuotas atidėjinio skaičiavimo datai draudimo sutarties įsipareigojimų ir gautinų grynujų draudimo įmokų skirtumas.

Taikomą šio atidėjinio apskaičiavimo metodą galima apibūdinti kaip perspektyvinį grynujų įmokų metodą. Skaičiavimuose įmonė taiko Zillmer'io koregavimo metodą. Tokiu būdu atidėtosios įsigijimo sąnaudos mažina žalos padengimo techninį atidėjinį.

Apskaičiuodama gyvybės draudimo matematinį techninį atidėjinį, įmonė taiko Lietuvos gyventojų mirtingumo 1993 – 1996 m. lenteles. 2009 m. rugsėjo 30 d. įmonė skaičiuodama žalų padengimo techninį atidėjinį sutartims, sudarytoms nuo 2000 m. spalio 1 d. iki 2004 m. gegužės 23 d., taikė garantuotą palūkanų normą ir atidėjinį didino amortizuotu per 7 metus skirtumu tarp atidėjinių suskaičiuotų su garantuota palūkanų norma, bet ne didesne kaip 3.5 proc. ir maksimalia technine palūkanų norma. Skaičiuojant žalų padengimo techninį atidėjinį kitoms sutartims, sudarytoms nuo 2004 gegužės 24 d. iki 2005 m. rugpjūčio 31 d. įmonė taikė 2.5 proc. techninę palūkanų normą, sutartims sudarytoms nuo 2005 m. rugsėjo 1 d. iki 2009 m. birželio 30 d. įmonė taikė 2 proc. techninę palūkanų normą. 2009 m. rugsėjo 30 d. maksimali techninė palūkanų norma buvo 2.50 proc. (2008 m. rugsėjo 30 d.: 2.60 proc.).

d) Gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, techninis atidėjiny

Gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, techninis atidėjiny, skaičiuojamas taikant retrospektyvinį metodą. Prie techninio atidėjinio yra pridedamos investuotos draudėjo įmokos, o atimami draudėjui taikomi mokesčiai, skirti sąnaudoms ir prisiimamai rizikai padengti. Šis techninis atidėjiny yra išreiškiamas investiciniais vienetais, kurių vertė kinta priklausomai nuo susijusių investicijų rinkos vertės pokyčių. Draudėją atleidus nuo pareigos mokėti draudimo įmokas, gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, techninis atidėjiny formuojamas didinant investicinių vienetų skaičių draudimo sutartyje nustatyta tvarka.

Mokesčiai

Pelno mokesčio sąnaudas sudaro einamųjų metų pelno mokesčio ir atidėto pelno mokesčio sąnaudos.

a) Pelno mokestis

Einamųjų metų pelno mokesčio sąnaudos yra apskaičiuotos nuo metų pelno, pakoreguoto tam tikromis pelno mokesčio nemažinančiomis/nedidinančiomis sąnaudomis/pajamomis. Pelno mokesčio sąnaudos apskaičiuojamos naudojant pelno mokesčio normą, galiojusią finansinės atskaitomybės sudarymo dieną. Standartinis Lietuvos Respublikos bendrovėms taikomas pelno mokesčio tarifas yra 20 proc.

b) Atidėtas pelno mokestis

Atidėtas pelno mokestis apskaitomas balanso metodu. Atidėtų mokesčių turtas ir įsipareigojimai yra pripažįstami būsimų mokesčių tikslais, pažymint skirtumus tarp turimo turto ir įsipareigojimų apskaitinės vertės finansinėje atskaitomybėje ir jų atitinkamos mokestinės bazės. Atidėtų mokesčių įsipareigojimai yra pripažįstami visiems laikiniams skirtumams, kurie vėliau didins mokestinį pelną, o atidėtų mokesčių turtas pripažįstamas tik ta dalimi, kuri tikėtinai ateityje sumažins mokestinį pelną. Toks turtas ir įsipareigojimai yra nepripažįstami, jei laikini skirtumai yra susiję su prestižu (arba neigiamu prestižu), arba jei nesusijusio su verslo jungimu sandorio metu pripažintas turtas ar įsipareigojimai neįtakoja nei mokestinio, nei finansinio pelno.

Atidėto pelno mokesčio turtas yra peržiūrimas balanso sudarymo dienai ir yra sumažinamas, jei nėra tikėtina, kad Įmonė ateityje turės pakankamai mokestinio pelno šiam turtui realizuoti, iki sumos, kuri tikėtinai ateityje sumažins mokestinį pelną.

Atidėtų mokesčių turtas ir įsipareigojimai yra įvertinami naudojant efektyvią mokesčio normą, kuri taikoma metų, kuriais šiuos laikinus skirtumus numatoma padengti arba apmokėti, apmokestinamajam pelnui apskaičiuoti. Atidėtų mokesčių sąnaudos ar pajamos apskaitomos pelno (nuostolio) ataskaitoje, išskyrus kai jos susijusios su straipsniais apskaitomais akcininkų nuosavybėje, kuomet atidėti mokesčiai taip pat apskaitomi akcininkų nuosavybėje.

Atidėtų mokesčių turtas ir įsipareigojimai sudengiami, kai jie yra susiję su mokesčiais, nustatytais tų pačių institucijų ir kai Įmonė ketina padengti mokėtinus mokesčius grynąja verte.

Atidėjimai

Atidėjimai yra pripažįstami, kai Įmonė praėjusių įvykių pasėkoje turi galiojančius teisinius įsipareigojimus, ir yra tikėtina, kad bus išleistos lėšos šiems įsipareigojimams padengti bei galima patikimai įvertinti šių įsipareigojimų sumą.

Pasirašytos įmokos ir atidėtos perdraudimo įmokos

Pasirašytas įmokas sudaro įmokos, priskaitomos pagal galiojančias per ataskaitinį laikotarpį draudimo sutartis. Uždirbtos įmokos apima įmokas, priskirtinas ataskaitiniam laikotarpiui. Perdraudimo įmokos apima perdraudimo įmokas, priklausančias perdraudikui pagal perdraudimo sutartis.

Gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, pasirašytas ir uždirbtas įmokas sudaro faktiškai per ataskaitinį laikotarpį gautos draudimo įmokos pagal galiojančius polisus.

Išmokos

Apmokėtos išmokos apima išmokas, faktiškai išmokėtas per ataskaitinį laikotarpį, ir žalų sureguliuojimo sąnaudas. Patirtos išmokos – tai ataskaitiniam laikotarpiui priskiriamos žalos. Perdraudikų išmokos apima tą išmokų dalį, kuri turi būti susigrąžinta iš perdraudiko pagal perdraudimo sutartis.

Už dar neįsigaliojusius draudimo polisus ir už iš anksto sumokėtas įmokas priskaičiuoti komisiniai apskaitomi kaip atidėtos įsigijimo sąnaudos.

Pelnas iš investicijų, perkeltas į netechninę dalį

Visų investicinių pajamų ir sąnaudų dalis, pateikta gyvybės draudimo techninėje dalyje, yra apskaičiuota kaip santykis tarp gyvybės techninių atidėjinių metinio vidurkio ir techninių gyvybės draudimo atidėjinių bei akcininkų nuosavybės sumos metinio vidurkio.

Komisinių pajamos ir sąnaudos

Komisinių pajamos, susijusios su polisu, yra apskaitomos per tą patį laikotarpį, kaip ir atitinkamas draudimo polisas, tada, kai jos uždirbamos; komisinių sąnaudos, susijusios su polisu, yra apskaitomos per tą patį laikotarpį, kaip ir atitinkamas draudimo polisas, tada, kai jos patiriamos.

Įsigijimo sąnaudos

Įsigijimo sąnaudos apima sąnaudas, kurios patiriamos sudarant draudimo sutartis. Šioms sąnaudoms priskiriamos tiesiogiai su draudimo sutartimis dirbančių darbuotojų darbo užmokestis, su juo susiję mokesčiai, komisinis atlyginimas, reklamos ir kitos susijusios sąnaudos.

Komisinis už gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, sutartis yra apskaitomi kaip atidėtosios įsigijimo sąnaudos. Šios atidėtosios įsigijimo sąnaudos yra tolygiai amortizuojamos per polisuose numatytą draudimo laikotarpį.

Administracinės sąnaudos

Administracinės sąnaudos apima personalo sąnaudas, patalpų nuomos ir išlaikymo sąnaudas, ryšių sąnaudas, kitas sąnaudas (tokias kaip amortizacijos ir nusidėvėjimo sąnaudos, kiek jos neįtraukiamos į įsigijimo ar žalos suregulavimo sąnaudas).

Kitos techninės veiklos pajamos ir sąnaudos

Kitose techninėse pajamose ir sąnaudose atvaizduotos pajamos ir atitinkamai patirtos sąnaudos už kitų įmonių draudimo produktų platinimą.

Kitos pajamos ir sąnaudos

Kitos pajamos apima pajamas, uždirbtas suteikus paslaugas, kitas nei draudimo: uždirbtos palūkanos, kurios nėra susijusios su investicijomis, tokias kaip palūkanos už banke laikomus pinigus; uždirbtos pajamos iš valiutos konvertavimo ir valiutos kurso perskaičiavimo, kurios nėra susijusios su investicijomis, pelną iš balanso pozicijų, nesusijusių su investicijomis, vertės perskaičiavimo, pelnas iš ilgalaikio turto pardavimo ir kitos pajamos, neįtrauktos į kitas pozicijas.

Kitos sąnaudos apima įvairias sąnaudas, tokias kaip valiutos kursų pasikeitimo, paimtų paskolų, nuostolių iš balanso pozicijų, nesusijusių su investicijomis, vertės perskaičiavimo, ilgalaikio turto perdavimo nuostolius; mokėtinas baudas ir delspinigius už pavėluotus atsiskaitymus; palūkanas lizingo (finansinės nuomos) būdu įsigyjant turta ir kitas sąnaudas neįtrauktas į kitas pozicijas.

Susijusios šalys

Šalys yra laikomos susijusiomis, jei viena šalis gali kontroliuoti kitą šalį arba turi reikšmingos įtakos kitai šaliai priimant finansinius arba veiklos sprendimus. Susijusios šalys – tai akcininkai, darbuotojai, stebėtojų tarybos ir valdybos nariai, jų artimi giminaičiai ir įmonės, kurios tiesiogiai ar netiesiogiai per vieną ar kelis tarpininkus kontroliuoja ar yra kontroliuojamos atskaitomybę pateikusios įmonės, ar yra kontroliuojamos solidariai su šia įmone.

Įstatymų numatyti reikalavimai

Įmonė turi laikytis Lietuvos Respublikos Draudimo priežiūros komisijos reikalavimų, kurie apima minimalaus kapitalo, minimalaus mokumo, riboto investicijų skaičiaus, apskaitos bei atidėjinių vertinimo metodų reikalavimus.

Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai nėra pripažįstami finansinėje atskaitomybėje, išskyrus neapibrėžtus įsipareigojimus verslo jungimuose. Jie yra aprašomi finansinėje atskaitomybėje, išskyrus tuos atvejus, kai tikimybė, kad ištekčiai, duodantys ekonominę naudą, bus prarasti, yra labai maža.

Neapibrėžtas turtas finansinėje atskaitomybėje nėra pripažįstamas, tačiau jis yra aprašomas finansinėje atskaitomybėje tuomet, kai yra tikėtina, kad bus gautos pajamos arba ekonominė nauda.

Geografinis segmentas

Geografinis segmentas - išskirta verslo sudedamoji dalis, kurioje gaminami produktai ar teikiamos paslaugos tam tikroje geografinėje ekonominėje aplinkoje ir kurios rizika ir pelningumas skiriasi nuo kitų verslo dalių, veikiančių kitoje geografinėje ekonominėje aplinkoje.

Verslo segmentas

Verslo segmentas yra išskirta verslo sudedamoji dalis, kurioje gaminami atskiri arba susiję produktai ar teikiamos atskiros arba susijusios paslaugos ir kurios verslo rizika ir pelningumas skiriasi nuo kitų įmonės verslo dalių.

Finansinės ir draudimo rizikos valdymas

Toliau apibūdintos svarbiausios įmonės draudimo ir finansinės rizikos valdymo politikos:

a) Draudimo rizika

Draudimo rizika kyla dėl draudimo įmokų skaičiavimuose naudotų prielaidų apie draudiminių įvykių tikimybes, įvykių atsitikimo laiko, prognozuojamų draudimo išmokų dydžio neatitikimo realiai padėčiai. Ši rizika yra atsitiktinė ir todėl neprognozuojama.

Įmonė prisiima mirtingumo, sergamumo, išgyvenimo, mirtingumo bei traumingumo dėl nelaimingo atsitikimo, rizikas.

- Mirtingumo ir sergamumo rizikos

Mirtingumo, sergamumo, traumingumo rizikos kyla dėl optimistinių prielaidų apie būsimą mirtingumą, sergamumą bei traumingumą, naudotų draudimo įmokų skaičiavimuose, kurios sąlygotų, kad būsimos draudimo įmokos bus nepakankamos padengti būsimas išmokas mirties, ligos, traumos atveju. Mirtingumo, sergamumo rizikų didėjimui gali turėti įtakos epidemijos (AIDS, SARS), pandemijos, gyvenimo būdo pasikeitimas - valgymo, rūkymo, judėjimo įpročių pasikeitimas. Išgyvenimo rizika kyla dėl ilgesnės negu buvo planuota gyvenimo trukmės. Šį didėjimą lemia medicinos mokslo vystymas, gerinama sveikatos priežiūros sistema, augantis gyvenimo lygis. Traumingumo rizikos didėjimui gali turėti įtakos darbų saugos nesilaikymas darbo vietose, pasenusių technologijų naudojimas, didėjantis avaringumas.

Kadangi įmonė savo veiklą vykdo neseniai ir dar neturi pakankamai sukaupusi mirtingumo, sergamumo bei traumingumo statistikos, todėl vertindama mirtingumo, traumingumo rizikas, naudoja Lietuvos gyventojų mirtingumo, traumingumo duomenis. Vertindama sergamumo riziką, naudoja perdraudimo kompanijos Munich Re, turinčios ilgametę analogiškos veiklos patirtį, pateiktomis sergamumo lentelėmis.

Nustatydamas draudimo rizikos kainą, Įmonė laikosi konservatyvumo ir atsargumo principų.

Įmonė prisiimtas draudimo rizikas valdo, vertindama apdraudžiamo asmens sveikatos būklę, gyvenimo įpročius, šeimos sveikatos būklės istoriją. Įmonėje yra nustatyta kelių lygių rizikos vertinimo sistema, priklausomai nuo prisiimamų rizikų dydžio. Šios sistemos tikslas užtikrinti, kad draudėjo mokama draudimo įmoka atitiktų apdraudžiamojo asmens sveikatos būklę.

Ženkliai pasikeitus mirtingumo, sergamumo statistiniams duomenims, Įmonė peržiūrėtų draudimo įmokas būsimiems klientams.

Ataskaitiniu laikotarpiu 58 proc. visų Įmonės išmokų už draudimo rizikas sudarė išmokos, įvykus traumai dėl nelaimingo atsitikimo, iš kurių 97 proc. pagal gyvybės draudimo sutartis, 24 proc. visų Įmonės išmokų už draudimo rizikas sudarė išmokos, mirus apdraustajam, pagal gyvybės draudimo sutartis. Jeigu ataskaitiniu laikotarpiu šių dviejų grupių nuostolingumas būtų padidėjęs arba sumažėjęs 10 proc., tai Įmonės pelnas būtų sumažėjęs arba padidėjęs 95,255 Lt. (2008 IX mėn.: 77,803 Lt)

Didėjant Įmonės valdomam rizikų portfeliui bei didėjant apdraustųjų skaičiui, natūraliai mažėja tikėtinių išmokų dažnio svyravimai ir draudimo rizikų nuostolingumų svyravimai. Be to, labiau diversifikuotam rizikų portfeliui mažiau įtakos turi vienos atskiro draudimo rizikos dažnio svyravimai. Įmonė numachiui diversifikuoti prisiimamas draudimo rizikas ir pasiekti pakankamai dideles kiekvienos prisiimamos rizikos apimtis tam, kad sumažintų tikėtiną rizikų nuostolingumo svyravimą.

- Žalų vėlavimo rizika

Žalų vėlavimo rizika tai rizika, kad draudiminis įvykis jau yra įvykęs, tačiau apie jį Įmonė dar nėra informuota. Jeigu ataskaitiniu laikotarpiu vėluojančių žalų dalis būtų padidėjusi arba sumažėjusi 10 proc., tai būtų neženkliai paveikę Įmonės rezultatai - Įmonės pelnas būtų sumažėjęs arba padidėjęs 1,534 Lt. (2008 IX mėn.: 3,725 Lt)

- Nutrūkimų rizika

Nutrūkimų rizika, tai rizika, kai draudimo sutartis gali būti nutraukta draudėjo iniciatyva anksčiau negu draudimo laikotarpio pabaiga. Per ataskaitinį laikotarpį išmokėtos išperkamosios sumos pagal nutrūkusias sutartis sudarė 3.23 proc. (2008 IX mėn.: 1.64 proc.) gyvybės draudimo matematinio, išskyrus perkeltų įmokų, techninio atidėjimo suformuoto ataskaitinio laikotarpio pabaigai. Kadangi Įmonės techniniai atidėjiniai kiekvienai draudimo sutarčiai yra ne mažesni nei mokama išperkamoji suma nutraukiant sutartį, todėl, padidėjus nutrūkimams, tai tiesiogiai neturėtų įtakos Įmonės rezultatams. Tačiau nutrūkimų didėjimas mažina būsimas Įmonės pajamas.

Įmonė šią riziką valdo, vykdydama nutrūkimų prevenciją, pranešdama klientams apie galimą sutarties nutrūkimą dėl įmokų nemokėjimo, siūlydama pakeisti draudimo sutarties sąlygas, atsižvelgiant į esamą situaciją.

- Koncentracijos rizika

Koncentracijos rizika kyla dėl per mažos draudimo portfelio diversifikacijos pagal draudimo sumas, geografinę vietovę, per mažo apdraustųjų pasiskirstymo pagal amžių ir lytį, prisiimamos rizikos pobūdžio.

Didelis apdraustųjų skaičius Įmonėje sąlygoja didelę sklaidą pagal draudimo sumas, apdraustųjų lytį ir amžių.

Įmonė koncentracijos riziką pagal draudimo sumas valdo, perduodama dalį rizikos perdraudikams. Atsižvelgdama į prisiimamos rizikos pobūdį, Įmonė nustačiusi prisiimamos rizikos dydžius.

Sudarytos draudimo sutartys pasiskirsčiusios visoje Lietuvoje. Geografinės koncentracijos rizika minimizuojama plečiant pardavimų tinklą.

Įmonės prisiimama gyvybės draudimo bei papildomo draudimo grupių - draudimo ligos atveju bei draudimo nuo nelaimingų atsitikimų - rizika, sąlygoja draudimo rizikos sklaidą pagal prisiimamos rizikos pobūdį.

b) Finansinė rizika

Įmonė patiria finansinę riziką dėl savo finansinio turto, finansinių įsipareigojimų ir draudimo įsipareigojimų. Pagrindinė finansinė rizika yra ta, kad Įmonės finansinio turto uždirbamo pelno gali nepakakti draudimo sutartyse prisiimtiems įsipareigojimams finansuoti. Tokios pagrindinės finansinės rizikos dalys yra palūkanų normos rizika, valiutos keitimo rizika ir kredito rizika.

- Palūkanų normos rizika

(1) Draudimo sutartys, kai investavimo rizika tenka Įmonei

Pagal draudimo sutartis, kai investavimo riziką prisiima Įmonė, mokėtina draudimo išmoka sutarties pasibaigimo atveju yra fiksuota ir garantuojama sutarties pradžioje. Taigi Įmonės pagrindinė finansinė rizika yra rizika, kad investicinės pajamos iš finansinio turto, dengiančio įsipareigojimus, gali būti nepakankama finansuoti garantuotą mokėtiną draudimo išmoką.

Didžioji dalis tradicinio draudimo techninių atidėjinių dengiančio turto investuojama į vyriausybių vertybinius popierius - 51 proc., kita į terminuotus indėlius - 30 proc., į nekilnojamąjį turtą - 10 proc., į įmonių obligacijas - 8 proc. investicinių kintamo kapitalo bendrovių akcijas ir investicinių fondų investicinius vienetus - 1 proc. Siekiant sumažinti finansinę riziką investicijų portfelis yra diversifikuojamas, investuojant į įvairių pasaulio regionų akcijas, obligacijas ar investicinius fondus, investuojančius tuose regionuose. Regioninis pasiskirstymas nustatomas derinant pelningumą su rizika.

Įmonė palūkanų normos riziką valdo, derindama finansinio turto trukmę su įsipareigojimų draudėjams trukme.

(2) Draudimo sutartys, kai investavimo rizika tenka draudėjui

Pagal draudimo sutartis, kai investavimo rizika tenka draudėjui, draudėjų sukauptas turtas yra dengiamas jų pasirinktu turtu ir todėl tokioms sutartims nėra palūkanų normos rizikos.

- Kredito rizika

Įmonės kredito rizika daugiausia yra susijusi su gautinomis sumomis. Kredito rizika arba rizika, jog klientai neįvykdys įsipareigojimų, yra kontroliuojama nustatant kredito limitus bei kontrolės procedūras. Įmonėje taikomos procedūros, užtikrinančios, jog paslaugos suteikiamos tik patikimiems klientams, neviršijant nustatytų kredito rizikos limitų.

Perdraudiko kredito rizika yra valdoma pasirenkant tik aukštą finansinio pajėgumo reitingą turinčią perdraudimo kompaniją.

Kredito rizika, susijusi su lėšomis bankuose, yra ribota, nes Įmonė atlieka operacijas su bankais, turinčiais aukštus užsienio reitingavimo agentūrų suteiktus kredito reitingus.

Bendrovė neturi reikšmingos kredito rizikos koncentracijos, nes kredito rizika pasiskirsčiusi tarp daugelio pirkėjų.

- Užsienio valiutos rizika

Ši rizika yra labiausiai būdinga Įmonės turimoms draudimo sutartims, kurių investavimo rizika tenka Įmonei. Siekdama mažinti šią riziką Įmonė derina prisiimtų turimo turto ir įsipareigojimų struktūrą pagal valiutas. Įmonė laikosi politikos derinti pinigų srautus kiekviena užsienio valiuta iš tikėtinų pardavimų ateityje su pirkimais bei kitomis išlaidomis. Šiuo metu Įmonė nenaudoja jokių išvestinių finansinių instrumentų užsienio valiutos kurso kitimo rizikos valdymui.

- Likvidumo rizika

Tai yra rizika, kad tam tikru momentu gali pritrūkti grynųjų pinigų įsipareigojimams padengti nepatiriant nepagrįstų išlaidų. Konservatyvus likvidumo rizikos valdymas leidžia išlaikyti reikiamą grynųjų pinigų kiekį ir pakankamas finansavimo patvirtintomis kreditinėmis lėšomis galimybes.

Kritiniai apskaitos įvertinimai ir vertinimai taikant apskaitos politikas

Įmonė daro prielaidas ir vertinimus, kurie turi įtakos pateiktoms turto ir įsipareigojimų sumoms per kitus finansinius metus. Įvertinimai ir prielaidos nuolat vertinamos ir paremtos istorine patirtimi bei kitais faktoriais, tame tarpe būsimų įvykių prognozėmis, kurie tikėtina turėtų būti pagrįsti tam tikromis aplinkybėmis.

Būsimų išmokų įvertinimas bei ilgalaikių draudimo sutarčių įmokos

Ilgalaikių draudimo sutarčių įsipareigojimai priklauso nuo Įmonės įvertinimo. Įvertinimai atliekami atsižvelgiant į prognozuojamą mirčių skaičių per metus, kuriems Įmonė prisiima riziką. Įmonė pagrindžia šiuos vertinimus nacionalinių statistinių mirčių duomenų lentelėmis, kurie atspindi paskutinę mirčių patirtį. Įvertintas mirčių skaičius apsprendžia mokėtiną išmokų sumą bei vertinimo įmokų lygį. Pagrindinis neapibrėžtumas yra tokios epidemijomis kaip AIDS, SARS bei besikeičiantis gyvenimo stilius - mitybos, rūkymo ir sporto įpročių pasikeitimai, kurie gali reikšmingai pabloginti būsimą mirtingumą, lyginat su ankstesniais laikotarpiais toms grupėms, kuriuose Įmonė turi didžiausią mirties riziką. Tačiau, medicinos mokslo bei socialinių sąlygų gerėjimas gali sąlygoti ilgėjančią gyvenimo trukmę.

NEBALANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI (LT)

Eil. Nr.	Įsipareigojimo pobūdis	Įsipareigojimo atsiradimo data	Įsipareigojimo termino pabaiga	Suma ataskaitinio laikotarpio pabaigai, Lt	Suma ataskaitinio laikotarpio pradžiai, Lt
1.	UAB "Pastatų idėjų įgyvendinimas", netesybos už patalpų nuomos sutarties sąlygų nevykdymą	2007.12.06	2012.05.04	20.416	20.416
2.	AB "Ūkio bankas", netesybos už patalpų nuomos sutarties sąlygų nevykdymą	2008.05.09	2018.05.09	33.795	33.795
3.	UAB „Baltic property Trust“, ieškinys dėl nuostolių priteisimo	2009.07.01	-	870.257	-

Direktorė

Rasa Vasilienė Vasiliauskienė

Vyr. buhalterė

Inga Deveikienė

Vyr. aktuarė

Inga Kriaučiūnienė